

Regeringen urvattnade beslutet om utflyttad trålgräns

Otillräckligt förslag om utflyttad trålgräns

Efter en stark nedgång i många fiskbestånd var riksdagspartierna i november 2021 överens om att trålgränsen "skyndsamt" [borde flyttas ut](#) till tolv nautiska mil utanför Sveriges kust. Sedan dess har även [Havs- och Vattenmyndigheten \(HaV\)](#) rekommenderat en utflyttad trålgräns. Därefter kom [beskedet från regeringen](#). Trålgränsen ska flyttas ut, på prov, och i avgränsade försöksområden längs ostkusten inom ramen för ett vetenskapligt projekt.

Vad betyder det egentligen, och kommer åtgärden kunna ge det skydd som sillen så akut behöver? Under ett riksdagsseminarium på världshavsdagen 8 juni 2022 diskuterades frågan av Mats Svensson (HaV), Ulf Bergström (SLU Aqua), David Langlet (Uppsala universitet) och Henrik Svedäng (Stockholms universitet). Se seminariet på [vår hemsida](#).

De medverkande lyfte fram flera stora utmaningar med regeringens uppdrag till HaV:

- **Miljön och artskyddet.** Henrik Svedäng lyfte sillens och strömmingens viktiga betydelse för Östersjöns ekosystem, och hur den kraftiga nedgången borde leda till att regeringen beslutar om att flytta ut trålgränsen utmed hela ostkusten. Ulf Bergström höll med, och var tydlig med att uppdraget inte kan ses som en förvaltningsåtgärd för att skydda sill och strömming, utan ett forskningsprojekt.

Det vetenskapliga experimentet ses alltså inte som en lösning för de nedgående bestånden. En farhåga är också att uppdraget kommer att användas som en ursäkt för att fördröja andra åtgärder. Mats Svensson menade att uppdraget inte ska stå i vägen för att införa ytterligare förvaltningsåtgärder, vilket är ett viktigt löfte inför framtiden.

- **Tiden.** I regeringens uppdrag står det att projektet ska pågå till 2027, och enligt Mats Svensson kommer projektet som tidigast att starta vid årsskiftet 22/23. Innan projektet startar behöver ny information tas fram och överläggningar ska också ske med Finland och Danmark som i dag har tillträde till vårt vatten. Det är enligt Ulf Bergström "på håret" att vi överhuvudtaget skulle hinna se några effekter under försöksperioden. Och vad händer med kustfiskarna som inte väntas se någon förbättring på minst 3–4 år, förutsatt att inga andra åtgärder införs? Det är en fråga som ännu inte har något svar.
- **Områden.** Uppdraget innebär att trålgränsen flyttas ut i avgränsade försöksområden, och alltså inte längs hela kusten. Vi vet ännu inte hur fisken migrerar, vilket skapar utmaningar för vilka områden som ska väljas ut.

– Bristen på detaljkunskap gör det svårare att utforma dessa försöksområden så att de faktiskt

gör skillnad för sillen, det vill säga att de ger det avsedda skyddet för bestånden både när de befinner sig vid kusten för lek och när de är i utsjön, sa Daniel Valentinsson (SLU Aqua) nyligen till [Baltic Eye](#).

Det finns också en betydande risk att förbud mot fiske på ett ställe kommer att öka fisketrycket på andra ställen. Forskarna förespråkar nu en generell sänkning av fisketrycket på sill och strömming, något som blir väldigt viktigt för den svenska regeringen att driva i årets kvotförhandlingar.

- **Juridiken.** Sverige har i dag upplåtit delar av våra fiskevatten till finska och danska båtar. Vad gäller nu när vi vill begränsa tillträdet? Det finns olika sätt att gå till väga, och frågan är vilket Sverige kommer att välja. Hur vi går vidare kan bli avgörande för hur lång tid processen kan ta.

Nu krävs handling - inte ord

Regeringen har lagt fram ett urvattnat förslag i stället för att införa nödvändiga kraftfulla förvaltningsåtgärder för att återställa bestånden, trots larmen från forskarsamhället och kustfiskarna. Det finns tillräckligt med kunskap för att kunna agera – och nu krävs snabba åtgärder, med sänkt fisketryck och stora områden skyddade från trålning.

I år är det valår. Kommer Socialdemokraternas mest bestående gärning vara att ha slagit ut Östersjöns ekosystem för kommande generationer, eller kommer vi komma ihåg den här mandatperioden som tiden då beslut faktiskt fattades innan det var för sent? Regeringen har fortfarande möjlighet att agera, men tiden är knapp. Åtgärderna behövs nu.

Nödvändiga politiska initiativ och beslut under 2022

Förbjud den industriella trålningen utmed våra kuster.

1

Riksdagen, forskare, yrkesfiskare och HaV har alla uppmanat regeringen att flytta ut trålgränsen för att skydda fiskbestånden, vad gör regeringen nu?

Fisk ska bli mat, inte foder.

2

HaV låter i dag socioekonomiska intressen få företräde framför fiskens välmående – något som gynnar några få storfiskare. Fokus bör i stället vara att bygga upp livskraftiga fiskbestånd som kan fiskas och ätas av många. Politiken måste göra detta tydligt för myndigheten

Premiera det småskaliga fisket och fritidsfisket.

3

Försvinner Östersjöns födobas (sill och skarpsill) slår det direkt mot bestånden av rovfisk, både i utsjön och i kustbandet. Det drabbar allt fiske i Östersjön, från småskaliga kustnära fisken till fritidsfisket. Vi kan inte längre låta några få nyttja fisken på bekostnad av många.

Sök stöd bland andra Östersjöländer för hållbara fiskekvoter.

4

Modellen "Maximum Sustainable Yield" (MSY) som tillämpas för tilldelning av kvot leder till överuttag av fisk. Sverige kan inom ramen för regionala organ verka för att Östersjöländerna uppmärksammar fiskbeståndens utsatta situation och agerar mot överuttagen.

5

Bidra till att utveckla de vetenskapliga råden.

Dagens vetenskapliga råd tar inte hänsyn till fiskens ålder och storlek, kunskap som är avgörande för bedömning av fiskbestånd. Internationella Havsforskningsrådets (ICES) egna forskare har redan utrett hur råden kan inkludera dessa fakta. Regeringen kan påskynda införandet genom en skrivelse till ICES och EU-kommissionen.

Hjälp oss stoppa industrifisket i Östersjön

- Sillbeståndet i centrala Östersjön har minskat med 40 procent på bara fyra år, och det västra sillbeståndet är nära kollaps. Trots det fortsätter industrifisket i Östersjön.
- Idag tar 20 industritrålare upp ca 95 procent av den svenska fångsten av sill och skarpsill – fångster som till största delen blir till foder för laxodlingar och minkfarmar.
- De enda vinnarna på dagens fiskeripolitik, som kostar oss skattebetalare över 600 miljoner per år, är ett fåtal storskaliga industrifiskare. Vi andra är förlorare.

Nu måste politikerna agera kraftfullt för att skydda fisken och miljön i Östersjön. Hjälp oss rädda Östersjön – stoppa industrifisket!

Östersjöbrief publiceras av BalticWaters2030 och skickas till politiker, journalister, opinionsbildare och den intresserade allmänheten.

För ytterligare information besök balticwaters2030.org